

PLA PERSONAL D'AVALUACIÓ

Eva Vila Canadell. Alumna del Màster Universitari en Millora dels ensenyaments d'educació infantil i primària (UVic-UCC, UOC). Mestra d'educació primària a l'escola l'Agullola de Rupit i Pruit. a7aevavilae7@gmail.com

RESUM

L'article que es presenta a continuació té una doble finalitat: per una banda, descriure el procés d'un pla de millora en l'àmbit de l'avaluació, i més concretament de l'autoregulació, a partir de l'ús d'un instrument participatiu que té per nom "Pla personal d'avaluació" i, per una altra banda, aprofundir en la reflexió i anàlisi del rol de l'alumne i del mestre i les interaccions que s'estableixen entre ells durant la implementació d'aquest instrument.

L'article conté el relat de les cinc fases de desenvolupament d'un pla de millora dissenyades per Lago, Onrubia i Huguet et al. (2012). Partint de la necessitat de millorar els processos avaluatius que es duen a terme a l'escola, aprofundint en la visió d'experts sobre aquesta temàtica concreta, analitzant les pràctiques educatives relacionades amb l'avaluació que es desenvolupen actualment a l'escola, definint els nostres objectius de millora a partir de les mancances més destacables, dissenyant l'instrument i la guia d'implementació d'aquest, posant en pràctica l'instrument i tots els acords concretats anteriorment i avaluant les millores implementades per poder valorar l'abast dels resultats, l'impacte d'aquests resultats i el grau de satisfacció dels agents involucrats i així poder reajustar les millores de cara al futur.

Paraules clau: pla de millora, avaluació, autoregulació, pla personal d'avaluació, rol del mestre.

ABSTRACT

The article presented has two purposes: on the one hand, to describe the process of an improvement plan in the field of evaluation and more specifically, of self-regulation, based on the use of a participative instrument called "Personal Assessment Plan", and on the other hand, thorough analysis and reflection on the role of the student and teacher and established interactions between them during the implementation of this instrument.

This paper contains a description of the five development phases of an improvement plan designed by Lago, Onrubia and Huguet et al. (2012). Based on the need to improve the assessment processes that are carried out in schools expanding expert views on this specific topic, analyzing current educational practices concerning assessment in schools, defining our improvement objectives based on the most salient shortcomings, designing the instrument and a guide to implement it, putting the instrument into practice as well as the aforementioned agreements while evaluating those improvements implemented in order to evaluate the scope of its results, the impact of these results and the degree of satisfaction of the agents involved and therefore to be able to readjust future improvements.

Key words: improvement plan, assessment, self-regulation, personal assessment plan, the role of the teacher.

AGRAÏMENTS

El més sincer agraïment a la meva tutora de TFM, Mila Naranjo, pel seu acompanyament ajustat, present, vital i amable. Per confiar plenament en la proposta inicial i en mi i ajudar-me a fer-la créixer amb cadascuna de les seves aportacions. Per guiar-me en els moments de dubte des del primer dia, valorant les meves idees i acceptant les meves argumentacions. Em sento molt afortunada d'haver pogut compartir aquest camí al seu costat.

Gràcies a tots els mestres i companys de màster per haver obert totes les portes que m'han encaminat fins a aquest projecte final.

Gràcies a les mestres de l'escola per la seva disposició i dedicació i als nens i nenes que han participat en aquest projecte, pels aprenentatges que hem construït junts en aquesta nova experiència.

I finalment, agrair a la meva família la paciència, el suport, l'ajuda i l'estima.

INTRODUCCIÓ

L'article presenta el pla de millora de centre dissenyat i desenvolupat seguint les cinc fases concretades per Lago, Onrubia i Huguet et al. (2012). La primera fase consisteix en l'anàlisi i la negociació de la demanda i la definició conjunta dels objectius i del procés d'assessorament, la segona en el registre i l'anàlisi de les pràctiques del professorat i la formulació de propostes de millora, a la tercera fase s'hi realitza el disseny de les millores de la pràctica, a la quarta el desenvolupament i el seguiment de les millores, i per acabar, la cinquena fase concreta l'avaluació de les millores i del procés i les decisions sobre la continuïtat de les millores. L'àmbit en el qual es desenvolupa aquest pla de millora és l'avaluació i més concretament l'autoregulació a partir d'un instrument participatiu que té per nom *Pla personal d'avaluació*.

A continuació es detalla el desenvolupament d'aquestes cinc fases:

Inicialment trobem la contextualització dividida en dos subapartats, el context on portem a terme el pla de millora i les motivacions i les evidències que ens van portar a decidir que l'autoregulació seria la temàtica del pla.

Seguidament hi trobem la fonamentació teòrica, també dividida en dos subapartats, el primer situa el pla de millora dins l'ampli àmbit de l'avaluació i el segon se centra en l'autoregulació, temàtica central del pla.

El segueix la descripció del procés de negociació amb les persones implicades en el procés de millora, on es van concretant els diversos elements que defineixen el pla de millora: els àmbits de desenvolupament, els participants i la periodicitat, per finalment elaborar el llistat de millores específiques del pla.

A continuació hi trobem un apartat dedicat a l'anàlisi de les pràctiques del professorat, aquesta anàlisi mostra que ja s'han començat a gestar canvis en l'àmbit de l'avaluació des del primer recull d'informació que es va fer a l'inici de la primera fase del pla, però també ens planteja el repte de voler avançar un pas més.

Tot seguit ens endinsem en el relat del disseny del *pla personal d'avaluació*, l'instrument que utilitzarem per implementar el nostre pla de millora, inspirat en el Pla personal de l'Escola El Virolai¹. En aquest apartat també hi trobem la concreció de la implementació de les quatre millores, cal destacar que és en aquest moment en el qual ens adonem que el rol de les mestres serà la clau de l'èxit d'aquest pla de millora, és per aquest motiu que aquest apartat en parla extensament.

A l'apartat següent s'hi desenvolupa la narració de la implementació del *pla personal d'avaluació*, aquesta està dividida en quatre subapartats: introducció del *pla personal d'avaluació* al grup classe, redacció d'objectius i propòsits concrets, aquests dos subapartats ja han estat implementats, seguiment del *pla personal d'avaluació* i valoració de final de trimestre, encara per implementar.

Molt lligat a l'apartat anterior hi trobem els detalls del seguiment del *pla personal d'avaluació*, aquest espai de reflexió sobre la pràctica ens permet diagnosticar els aspectes positius i negatius de la implementació i també altres aspectes destacables que no s'havien contemplat abans.

Per tancar la descripció del pla de millora, dediquem un apartat a concretar la proposta dels instruments d'avaluació que hem dissenyat per poder valorar l'abast dels resultats, l'impacte d'aquests resultats i el grau de satisfacció dels agents involucrats. També en aquest apartat es concretarà un espai de reflexió per projectar les millores de cara al futur.

Finalment les conclusions, un seguit d'idees clau que han aparegut al llarg de l'article i a les quals volem donar el ressò que es mereixen.

CONTEXTUALITZACIÓ

Aquest primer apartat comença situant el pla de millora al context on s'ha desenvolupat, segueix amb les motivacions i els inputs que ens han portat a replantejar-nos el tema de l'avaluació i més concretament de l'autoregulació i acaba amb la posada en funcionament del pla de millora, iniciant la primera fase amb la definició del procés d'assessorament i també l'anàlisi de la demanda.

CONTEXT EN EL QUAL ES PORTARÀ A TERME EL PLA DE MILLORA

El pla de millora que us presentem l'estem portant a terme en una escola unitària d'Osona durant el curs 2018-19. Actualment el pla encara no ha finalitzat, i per tant, seguirà desenvolupant-se durant el segon i tercer trimestre d'aquest curs.

La nostra escola compta amb quinze alumnes entre educació infantil i primària, tots ells participants en el pla de millora. Les mestres que intervenim a l'escola som sis, però les que hem desenvolupat aquest pla som quatre, tres de les quals ja fa anys que treballem com a equip. Totes quatre tenim com a mínim mitja jornada al centre i per tant, la possibilitat de participar activament del pla de millora i també de fer un seguiment i acompanyament real als alumnes tutoritzats.

EL PLA DE MILLORA DINS L'ENFOCAMENT GENERAL DE L'AVALUACIÓ A L'ESCOLA

---

¹ Instrument presentat al Màster en Millora dels ensenyaments d'educació infantil i primària de la UVic-UCC, UOC en el marc de l'assignatura: Desenvolupament de les competències bàsiques de les àrees de coneixement.

Amb l'arribada a l'escola del debat sobre avaluació iniciat pel Departament d'Ensenyament amb l'ORDRE ENS/164/2016, de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària, i revifat amb les experiències presentades i les activitats desenvolupades al Màster Universitari de Millora dels Ensenyaments d'Educació Infantil i Primària, se'ns desperta la inquietud d'analitzar l'avaluació a l'escola per així poder-hi introduir millores. Amb la presentació del TFM, enfocat com un pla de millora, a l'escola ens decidim ràpidament per abordar l'àmbit de l'avaluació. És en aquest precís moment que posem en marxa els engranatges necessaris per començar un pla de millora iniciant el desenvolupament de la primera fase d'aquest procés.

Elaborem el calendari de treball, instrument que pauta un seguit de reunions organitzades segons les fases de desenvolupament d'un pla de millora.

Realitzem un diagnòstic de la situació de l'avaluació al centre durant el curs 17-18. Aquesta fotografia ens mostra que a l'escola ens centrem en l'avaluació com a mitjà per comprovar què s'ha après i quantificar o qualificar els resultats dels processos d'ensenyament-aprenentatge amb l'objectiu d'orientar l'alumnat en els seus estudis futurs i al professorat i a les persones que gestionen el sistema educatiu en els canvis a introduir, per acreditar aprenentatges, o per classificar o seleccionar l'alumnat (Sanmartí 2010). En aquest enfocament d'avaluació, l'alumne hi té un paper passiu essent desconexedor dels objectius d'avaluació, dels criteris que s'utilitzaran per avaluar-lo i fins i tot sense rebre els resultats i les valoracions de les mestres, que arriben directament a les famílies.

Després de realitzar aquesta primera anàlisi, ens adonem que estem deixant de banda l'avaluació vista des de la seva funció reguladora, és a dir, per identificar les dificultats i els errors i trobar camins per superar-los (avaluació formativa o formadora). (Sanmartí, 2010). També veiem que tot i definir la nostra escola com una escola on els alumnes són els protagonistes dels seus processos d'aprenentatge en l'àmbit de l'avaluació això no és així.

Durant aquestes primeres tasques de la primera fase del pla de millora l'actitud de les mestres és una mica distant, en aquest primer moment costa pensar en la implementació (element palpable del pla de millora) i això fa que el grau d'implicació sigui força baix, el rol de la coordinadora és persistent, entén els motius d'aquesta distància inicial i confia en l'equip de mestres i en la proposta de millora.

FONAMENTACIÓ TEÒRICA

Ja situats en un context concret, i amb una primera fotografia que deixa al descobert algunes de les mancances de l'avaluació a la nostra escola iniciem la segona fase del pla de millora amb l'anàlisi de documents, informes i experiències en els quals s'aprofundeix en la temàtica de l'avaluació des de dues vessants amb la finalitat de fer front a aquestes mancances: en el primer dels dos subapartats que llegireu a continuació l'avaluació serà tractada sintèticament per a situar-nos en la temàtica general del pla de millora, en canvi, l'autoregulació rebrà un tracte més profund, ja que el pla de millora se centra en aquest concepte.

L'AVALUACIÓ A L'ESCOLA

Aquest punt neix de la necessitat de situar el pla de millora dins el marc conceptual de l'avaluació. Comencem doncs responent a la pregunta: Què vol dir avaluar?

Avaluar, en un sentit ampli del terme, consisteix en emetre un judici de valor sobre les conseqüències d'una acció projectada o realitzada sobre una determinada parcel·la de la realitat (Hadji, 1992; Naranjo, 2005). Amb altres paraules, Mauri i Miras (1996) avaluar vol dir observar una realitat i valorar-la.

En el cas concret del nostre pla de millora, focalitzem en una avaluació formadora, el supòsit central de la proposta de Bonniol i Nunziati (1990) afirma que una avaluació eficaç, que contribueixi efectivament a la regulació dels aprenentatges, ha de ser una autoavaluació que permeti que els alumnes regulin els seus processos de pensament i aprenentatge. Sanmartí (2010) destaca l'objectiu de l'avaluació formadora com una modalitat d'avaluació que persegueix desenvolupar la capacitat de l'alumnat per autoregular-se, concepte que desenvoluparem àmpliament al següent punt de la fonamentació teòrica.

L'avaluació formadora té un seguit d'elements que li són constitutius, d'entre els quals cal destacar el fet que s'emet un judici, que aquest judici comporta una presa de decisions, i que comporta una comunicació (Mauri i Miras, 1996).

Per poder "jutjar" què han après o què saben els alumnes, és necessari concretar uns objectius d'avaluació que dins del pla de millora seran els mateixos alumnes els que els redactaran, aquests aniran acompanyats d'uns indicadors observables que ens proporcionaran informació sobre el nivell de consecució de cada objectiu i aquesta informació ens servirà per justificar objectivament les nostres avaluacions amb caràcter qualificador.

LA IMPORTÀNCIA DE L'AUTOREGULACIÓ

Abans d'entrar en la connexió entre l'autoregulació i el pla de millora que presentarem a continuació, recuperarem la definició d'autoregulació de Jiménez (2016), que concreta que l'autoregulació es refereix al procés segons el qual els alumnes activen o sostenen cognicions, afectes i comportaments que estan sistemàticament orientats per assolir uns objectius establerts. Aquests objectius han de tenir unes característiques concretes. Segons Schunk (2001), han de ser objectius específics, susceptibles d'acomplir-se en un termini curt de temps, implicant un repte abordable i auto-imposats, per què impliquin un major compromís per l'alumne.

També en aquesta línia, i remarcant un altre aspecte de gran importància, Abar i Loken, 2010; Azevedo et al., 2010; Boekaerts, Pintrich i Zeidner, 2000; Efkliades, 2011; Greene i Azevedo, 2010; Winnie, 2010; Zimmerman, 2008 parlen de *l'aprenentatge autoavaluat o self-regulated learning* com un constructe multidimensional que posa èmfasi en el paper actiu de l'alumne. Ens hem adonat que els nostres alumnes no disposen de les competències necessàries per dur a terme processos d'aprenentatge autònoms que requereixen de l'establiment d'objectius d'aprenentatge, de planificació de l'acció, de la selecció d'estratègies i recursos necessaris i de revisió i reorientació per a l'assoliment dels objectius plantejats (Coll et al., 2008; 2011), i amb l'objectiu de modificar l'escenari que descriu aquesta cita i que encaixa amb la nostra situació actual, hem desenvolupat el *pla personal d'avaluació*, un instrument participatiu d'avaluació, que ofereix un espai per

desenvolupar les competències d'aprendre a aprendre i d'iniciativa i autonomia personal i que entén l'autonomia com el resultat d'un procés d'autoregulació recolzat per la figura d'un tutor (García, 2012).

Com a elements importants que acompanyen l'autoregulació, destaquen la cognició i la metacognició, la motivació, la conducta i el context (Pintrich, 2000; Zimmerman, 2000). Ens centrarem en les interrelacions que s'estableixen entre aquests elements ja que aquestes ens ajudaran a la millor comprensió de l'autoregulació. Pintrich i Zimmerman destaquen el caràcter cíclic de l'autoregulació. Inicialment Zimmerman (2000) planteja un model de la interrelació dels elements en tres fases que és àmpliament millorat per Pintrich (2000) que el planteja en quatre fases i distingeix els processos que tenen lloc en quatre àrees: cognitiva, motivacional o emocional, comportamental i contextual (element clau que no havia contemplat Zimmerman en el model anterior).

Les fases que proposa i desenvolupa Pintrich i que han estat definides per Cabero, 2013; García, 2012; Torrano i González, 2004; Torre, 2006, són :

- Fase de planificació: les activitats destacables d'aquesta fase són l'establiment d'objectius, l'activació dels coneixements previs i del coneixement metacognitiu (es posen en marxa els processos de planificació comportamental i l'activació de les percepcions relatives a la tasca, la identificació de les habilitats necessàries per abordar-les, les estratègies, entre d'altres), l'activació de creences relatives a la persona (motivació, autoeficàcia, interès personal), la planificació del temps i de l'esforç que s'haurà d'emprar (comportament) i l'activació de les percepcions relatives al context en el qual s'ubica la tasca.

- Fase de monitorització o auto-observació: que implica la consciència cognitiva, emocional i conductual sobre l'execució de l'acció de l'aprenentatge. En aquesta fase, s'activen els processos que fan que els alumnes siguin conscients del seu patró motivacional, del seu propi comportament, de l'esforç i de les característiques de la tasca i del context de l'aula.

- Fase de control i regulació: implica el control dels aspectes que estan essent monitoritzats. El control pot tenir diferents formes en funció de l'àrea (cognitiva, motivacional, comportamental o contextual). En aquest punt, cal destacar que resulta difícil diferenciar entre la fase d'auto-observació i la fase de control cognitiu ja que la majoria de les vegades, succeeixen de manera simultània (Pintrich, Wolters i Baxter, 2000).

- Fase de reflexió: fa referència a l'avaluació del procés des de les diferents àrees, és a dir, té a veure amb els judicis de valor i les avaluacions que els alumnes realitzen sobre la seva execució de la tasca en comparació amb criteris prèviament establerts (per ell mateix o pel docent), les atribucions que es realitzen sobre els èxits o fracassos, les reaccions afectives que experimenten en funció dels resultats i les avaluacions generals sobre la tasca i l'ambient de classe.

Aquestes quatre fases guiaran l'aplicació del *pla personal d'avaluació*. Les mestres haurem d'oferir ajuda educativa als alumnes perquè mica en mica ells siguin capaços de gestionar aquestes fases de manera cada vegada més autònoma, prenent consciència dels processos que realitzen i prenent decisions sobre aquests mateixos processos. Tenim clar que aquest propòsit és molt ambiciós a

educació infantil i primària, però considerem fermament que és en aquest context en el que s'ha de promoure la seva introducció. L'acompanyament del mestre en tot aquest procés serà la clau.

El pla de millora que estem portant a terme també se sustenta en una concepció socio-constructivista que apunta que els alumnes amb bona capacitat d'autoregulació acadèmica, disposen de millor capacitat d'aprendre a aprendre (De la Fuente et al., 2008; Heikkilä i Lonka, 2006; Zusho, Pintrich i Coppola, 2003) així com d'un millor rendiment acadèmic (Dignath i Büttner, 2008; Dignath, Büttner i Langfeldt, 2008; Núñez et al., 2006; Zimmerman, 2011). D'aquesta manera, els alumnes amb alts nivells d'autoregulació, destaquen per les característiques següents (García, 2012; Martín et al., 2010; Mauri et al., 2009, Sanmartí, 2010):

- Saben què fer, quan i en quines qüestions precisen d'ajuda. Saben crear ambients favorables d'estudi i aprenentatge, començant pel lloc adequat per estudiar, passant per estratègies orientades a evitar distraccions de caràcter intern i extern i arribant a buscar i demanar l'ajuda acadèmica necessària tant a professors com a companys quan observen dificultats. Saben com plantejar les demandes per a què les ajudes els resultin útils.

- Saben quines són les seves capacitats i coneixements, així com el que han de fer per aconseguir aprendre, les estratègies que a ells els van bé. A més a més, són capaços d'ajustar el seu comportament a les tasques o activitats d'aprenentatge que se'ls proposen, monitoritzant-lo per mitjà de la retroalimentació contínua del seu pensament (mediat pel llenguatge).

- Disposen de competències socials i es relacionen positivament amb els qui els poden ajudar.

- Relacionen l'aprenentatge amb metes i interessos personals, toleren les dificultats de les tasques i accepten la necessitat d'ajuda. Són conscients de les seves emocions, mostrant-se capaços de controlar les emocions negatives de manera que els perjudiquin el menys possible quan realitzen les tasques. D'aquesta manera, poden automotivar-se per sentir-se competents.

- Són conscients de la relació entre el procés d'autoregulació i l'èxit acadèmic. Així, a l'hora d'enfrontar-se a diferents tasques d'aprenentatge tenen clara la rellevància de la seva activitat i implicació personal per poder dur-les a bon port, demostrant capacitat per definir els seus propis objectius.

- Porten a terme el seu aprenentatge a través de la posada en pràctica d'una sèrie d'estratègies d'aprenentatge de tot tipus (cognitives, metacognitives, motivacionals i de suport) a les que concedeixen gran importància. No només això, sinó que tenen consciència de les relacions entre les seves estratègies autoreguladores i els objectius d'aprenentatge.

- Supervisen l'eficàcia dels seus hàbits i estratègies d'aprenentatge, canviant si ho consideren necessari una estratègia per una altra que considerin més eficaç, o reestructurant l'ambient físic o social per a la consecució dels fins perseguits, demostrant així iniciativa personal i perseverança en la tasca.

- Es mostren capaços de generalitzar i transferir les estratègies autoreguladores a situacions diverses, tant acadèmiques com de la vida quotidiana, així com de la creació i adopció d'estratègies futures de funcionament.

EL PROCÉS DE NEGOCIACIÓ

Les dues primeres fases del pla de millora s'entrellacen. Realitzem la concreció pertanyent a la negociació de la demanda de la primera fase paral·lelament a la confecció de la fonamentació teòrica de la segona fase. Al final d'aquest procés de negociació concretem les quatre millores específiques del pla.

ÀMBITS DE DESENVOLUPAMENT

El *pla personal d'avaluació* (figura 1) és un document transversal dividit en quatre blocs: aspectes personals, com aprenc, amb els companys i amb les famílies. De base, aquest document ajuda a desenvolupar els àmbits d'aprendre a aprendre i d'autonomia i iniciativa personal (aspectes personals, amb els companys i amb les famílies). Després cada alumne podrà decidir en quins altres àmbits centra els seus objectius concrets (com aprenc). Podem definir el *pla personal d'avaluació* com un document guia de la vida escolar de l'alumne.

EL PLA PERSONAL D'AVALUACIÓ
D'EN/ DE LA

ASPECTES PERSONALS

OBJECTIU

1A REVISIÓ TRIMESTRAL 2A REVISIÓ TRIMESTRAL FINAL DE TRIMESTRE

AUTD.V. M. F. AUTD.V. M. F. AUTD.V. M. F.

PROPÒSITS

COM APRENC

OBJECTIU

1A REVISIÓ TRIMESTRAL 2A REVISIÓ TRIMESTRAL FINAL DE TRIMESTRE

AUTD.V. M. F. AUTD.V. M. F. AUTD.V. M. F.

PROPÒSITS

AMB ELS COMPANYS

OBJECTIU

1A REVISIÓ TRIMESTRAL 2A REVISIÓ TRIMESTRAL FINAL DE TRIMESTRE

AUTD.V. M. F. AUTD.V. M. F. AUTD.V. M. F.

PROPÒSITS

CURS: .....

ANY: .....

TRIMESTRE: .....

AMB LA FAMÍLIA

OBJECTIU

1A REVISIÓ TRIMESTRAL 2A REVISIÓ TRIMESTRAL FINAL DE TRIMESTRE

AUTD.V. M. F. AUTD.V. M. F. AUTD.V. M. F.

PROPÒSITS

VALORACIÓ DE FINAL DE TRIMESTRE

LA MEVA VALORACIÓ

LA VALORACIÓ DE LES MESTRES

LA VALORACIÓ DE LA MEVA FAMÍLIA

Figura 1. Pla personal d'avaluació

Durant el treball en claustre sorgeix la proposta de, en un futur, quan els alumnes estiguin acostumats a aquest nou enfocament metodològic, ampliar el bloc de com aprenc, de manera que es puguin marcar objectius de cadascun dels àmbits.

ELS PARTICIPANTS EN EL PLA PERSONAL D'AVALUACIÓ

La proposta inicial és que el *pla personal d'avaluació* sigui un document gestionat a tres bandes entre la mestra tutora (que fa d'enllaç amb tot l'equip de mestres que intervenim amb l'alumne en concret), l'alumne tutoritzat i la família.

Durant les sessions dedicades a la definició i concreció del pla ens plantejem la possibilitat d'introduir un espai de co-avaluació. Després de debatre-ho arribem a l'acord de crear un espai de treball entre iguals per:

- comentar els objectius formulats i els propòsits definits.
- ajustar o reformular algun objectiu, propòsit o instrument.

Els motius que justifiquen aquesta decisió són que els alumnes es puguin centrar en els seus propis objectius, propòsits i instruments de seguiment i que puguin interioritzar aquest nou enfocament metodològic.

EL ROL DE LES MESTRES

Les mestres tenim dos rols diferenciats en la implementació d'aquest instrument:

1. Acompanyar a l'alumne en el procés de redacció dels objectius i dels propòsits. És en aquest moment que haurem d'ajustar al màxim la nostra intervenció per aconseguir que l'alumne redacti uns objectius que compleixin les característiques concretes que destaca Schunk (2001): objectius específics, susceptibles d'acomplir-se en un termini curt de temps, implicant un repte abordable i autoimposats per l'alumne. També haurem de donar suport a l'alumne en la redacció dels propòsits, uns propòsits que hauran de ser directament observables i molt concrets ja que ens serviran d'indicadors d'avaluació. Aquests propòsits, sovint hauran d'anar acompanyats d'instruments que ens permetin registrar-los, serà en aquesta mateixa sessió que els decidirem i confeccionarem.
2. Avaluar els objectius elaborats amb l'alumne fixant-nos en els propòsits que decidim conjuntament. Utilitzarem els instruments que creem per a realitzar-ne el seguiment i la informació que ens proporcionin aquests instruments seran les evidències que ens ajudaran a fer una avaluació que realment respongui a uns criteris d'avaluació directament observables.

EI ROL DE L'ALUMNE

L'alumne, com el mestre, té dos rols diferenciats en la implementació del pla:

1. Redactar els objectius i propòsits del seu propi pla, sempre amb l'acompanyament de la mestra, i confeccionar els instruments de seguiment dels propòsits. S'intentarà que de manera progressiva l'alumne pugui realitzar aquestes tasques de manera més autònoma, sense perdre de vista que fem referència a tasques molt complexes.
2. Avaluar els objectius redactats per ell mateix. Per fer-ho tindrà en compte els propòsits que s'havia marcat i en registrarà el seu seguiment als instruments creats amb aquest objectiu, la informació que li proporcionin aquests instruments seran les evidències que l'ajudaran a fer una avaluació que realment respongui a uns criteris d'avaluació directament observables.

PER QUÈ LES FAMÍLIES?

Involucrar les famílies en el *pla personal d'avaluació* respon a diverses demandes i necessitats:

- fer participar a les famílies en el procés d'avaluació dels seus fills/es.
- posar sobre la taula el rol de les famílies en l'educació dels seus fills/es, la co-responsabilitat dels processos que realitzen els nens i nenes al llarg de la seva vida escolar.
- ampliar la comunicació família - escola.
- oferir a les famílies la possibilitat de conèixer des de dins un instrument d'avaluació i per tant, viure en primera persona l'enfocament d'avaluació de l'escola (aquesta és una demanda de les famílies).

EL ROL DE LA FAMÍLIA

El rol de la família en el desenvolupament del *pla personal d'avaluació* consisteix en avaluar els objectius plantejats pels seus fills/es. Cal tenir en compte que hi poden haver objectius impossibles d'avaluar des de casa, les mestres tenim present aquest fet i abans de fer arribar els plans a les famílies indicarem quins són aquests objectius.

Les famílies rebran el pla en quatre ocasions al llarg del trimestre, la primera només hauran de llegir els objectius i propòsits plantejats pels seus fill/es per poder-los observar durant el trimestre, les dues següents hauran de valorar el grau d'assoliment dels objectius plantejats pel seu fill/a en una graella (assoliment satisfactori, notable o excel·lent), la tercera vegada que el rebin, al final del trimestre, a més a més de fer l'avaluació a la graella hauran de fer un escrit sobre el procés al llarg del trimestre i la situació final de cada objectiu.

COM FEM ARRIBAR EL PLA PERSONAL D'AVALUACIÓ A LES FAMÍLIES?

Deixarem que siguin els alumnes els que expliquin cara a cara el *pla personal d'avaluació* a les seves famílies. Les mestres els farem arribar una carta amb una descripció bàsica del pla i informació pràctica per posar-lo en funcionament.

Un cop començat el segon trimestre, abans de fer la primera avaluació del pla, hi haurà les reunions amb cada família on s'aclariran tots els dubtes que tinguin.

PERIODICITAT I AVALUACIÓ DELS OBJECTIUS

El desenvolupament del *pla personal d'avaluació* planteja un mínim de quatre tutories individualitzades mestra - alumne per trimestre, aquestes es realitzaran a les franges de docència compartida. Una sessió inicial a l'inici del trimestre, en la qual s'hauran de redactar els objectius, decidir els propòsits i dissenyar i confeccionar els instruments de seguiment. Una sessió al final de cada mes, en les quals caldrà valorar l'evolució dels objectius i revisar, si cal, els objectius, propòsits i/o instruments del pla, al final dels dos primers mesos s'haurà de valorar el grau d'assoliment de cada objectiu plantejat en una graella (assoliment satisfactori, notable o excel·lent), la tercera vegada, al final del trimestre, a part de pintar la graella també s'haurà de fer un escrit sobre el procés al llarg del trimestre i la situació final de cada objectiu.

A educació infantil la qualificació dels objectius es farà amb els colors del semàfor: verd = excel·lent, taronja = notable i vermell = satisfactori.

A primària s'utilitzarà una columna amb 3 caselles: 3 caselles pintades = excel·lent, 2 caselles pintades = notable i una casella pintada = satisfactori.

En qualsevol cas, si l'alumne ho necessita es podran realitzar més tutories, aquestes també es faran a les franges de docència compartida.

Al final d'aquesta primera concreció, moment en què tanquem la primera fase del pla de millora, elaborem el llistat de millores específiques que es concretaran a la tercera frase:

- Els alumnes es plantegen els seus propis objectius.
- Els alumnes es plantegen un seguit de propòsits per afavorir l'assoliment dels objectius que ells mateixos han redactat.
- Les mestres i els alumnes es troben un cop al mes per avaluar el *pla personal d'avaluació*.
- Les mestres tutoritzen individualment als alumnes.

Aquestes primeres concrecions, i les reflexions que les han acompanyat ens han ajudat com a equip de treball a visualitzar el *pla personal d'avaluació*, aquest fet ha provocat un augment de la motivació del grup de treball i això ha fet augmentar també la nostra implicació en el desenvolupament del pla de millora.

ANÀLISI DE LES PRÀCTIQUES DEL PROFESSORAT

Seguim amb el desenvolupament de la segona fase recollint i analitzant les nostres pràctiques educatives en relació amb l'avaluació.

Inicialment fem un recull de totes les activitats relacionades amb l'avaluació que es fan a l'escola al llarg d'un mes, decidim fer aquest recull al llarg d'un mes i no d'una altra unitat de temps o organitzativa, com podria ser una unitat didàctica, perquè aquest instrument és un instrument global i volem que l'enfocament de l'anàlisi també ho sigui. El recull ens mostra que després del diagnòstic que es va fer el curs 17-18 ja s'han començat a introduir canvis que permeten la participació i implicació de l'alumne en algunes de les activitats d'avaluació i que l'ajuden a prendre consciència dels seus propis processos, aquesta anàlisi també ens mostra que la presa de decisions per part dels alumnes encara no està integrada en les nostres pràctiques avaluatives.

Tot i els canvis que detectem, la nostra mirada va una mica més enllà, volem que el nostre rol afavoreixi al màxim el desenvolupament de les competències personals i socials dels nostres alumnes de manera que siguin capaços d'autoregular-se: prenent consciència dels seus processos educatius i prenent decisions sobre aquests mateixos processos.

Tanquem aquesta segona fase amb moltes ganes de donar forma al *pla personal d'avaluació* i d'ajustar-lo a les necessitats concretes de cada grup d'alumnes que l'utilitzarà. L'equip de treball cada vegada veu més a prop el moment de la implementació i això fa que la implicació i la motivació augmentin considerablement. A mesura que avancen les fases, les mestres integren també els

procediments que acompanyen el pla de millora i els entenen, elements que també n'afavoreixen el seu desenvolupament.

DISSENY I AJUSTOS DE L'INSTRUMENT

Arribem a la tercera fase amb una idea ben clara de l'instrument que volem utilitzar per implementar el nostre pla de millora. Només ens falta donar-li el format que ens sembli més adequat. Per fer-ho seguim la mateixa línia del Pla personal de l'escola El Virolai.

La primera pàgina del *pla personal d'avaluació* (figura 1) és la portada, on hi ha una fotografia de l'alumne, el seu nom, el curs, l'any i el trimestre en el que es desenvoluparà el pla, tota aquesta informació escrita pel mateix alumne. El cos del pla el formen quatre pàgines, una per cada bloc: aspectes personals, com aprenc, amb els companys i amb la família. Aquestes quatre pàgines tenen totes el mateix format: un espai pels objectius, un espai amb les graelles d'avaluació i un espai pels propòsits. Finalment hi ha un parell de pàgines per poder redactar les valoracions de final de trimestre, un espai per l'alumne, un per la mestra i un per la família.

Amb un primer disseny elaborat, adaptem el pla a les diferents franges d'edat que l'hauran d'aplicar: tipologia de lletra, espaiat, número de blocs i número d'objectius per bloc.

Amb el disseny del pla personal a la mà, iniciem la concreció de les millores específiques, un document que ens ajudarà a aproximar la nostra actuació durant la posada en pràctica de les quatre millores del pla.

Aquesta concreció consta de quatre apartats per cada millora:

- la delimitació i descripció de la millora, el rol de la mestra, aspecte que reprendré més endavant, i els indicadors i/o elements observables que a la quarta fase ens serviran per fer el seguiment de les millores.
- l'anàlisi i concreció dels canvis, amb un seguit de preguntes que ens ajuden a prendre consciència de les qualitats del canvi que volem desenvolupar i una petita explicació del reajustament del temps per encabir cada millora concreta al dia a dia de l'escola.
- una selecció i elaboració de materials i instruments per facilitar la introducció de la millora, en aquest cas un recull de frases i comentaris que ens guiaran en la implementació de la millora durant la seva introducció, desenvolupament i tancament.
- finalment, l'acord del procés d'introducció i avaluació de les millores, amb un calendari molt específic de la implementació.

Aquest document és un document flexible, que si cal, es modificarà després de desenvolupar les millores per ajustar-lo tan com sigui possible a la realitat.

Reprenem en aquest moment el rol de la mestra per remarcar que durant l'elaboració de la concreció de l'aplicació de les millores ens adonem que la intervenció de la mestra és la clau de l'èxit d'aquest pla de millora. Aquest document de concreció especifica acuradament quin ha de ser aquest rol:

“La mestra acompanyarà aquesta elaboració d’objectius i encaminarà als alumnes en la seva redacció, tenint en compte que és la primera vegada que els alumnes afronten una demanda d’aquest tipus. La mestra es mostrarà pròxima a l’alumne, animant-lo i convidant-lo a expressar-se i a donar les explicacions i argumentacions que trobi pertinents.

La mestra acompanyarà aquest plantejament de propòsits i ajudarà a l’alumne a concretar-los tant com sigui possible, cal que aquests propòsits siguin directament observables. Hem de tenir en compte que és la primera vegada que els alumnes afronten una demanda d’aquest tipus. La mestra es mostrarà pròxima a l’alumne, animant-lo i convidant-lo a expressar-se i a donar les explicacions i argumentacions que trobi pertinents.

La mestra haurà d’exposar a l’alumne la valoració dels diferents objectius. Aquesta valoració s’haurà d’haver pactat anteriorment amb l’equip de mestres. La valoració haurà de ser tan objectiva com sigui possible, utilitzant la informació que ens proporcionin els instruments que s’elaborin a la sessió inicial per fer el seguiment dels propòsits marcats. Cal que la mestra utilitzi un vocabulari proper a l’alumne. Cal que tot i que no sempre el resultat de la valoració sigui positiu, s’enfoqui la valoració de manera positiva, intentant que l’alumne no s’enfonsi ni s’enfadi, sinó al contrari, que tingui ganes de millorar. Tractant l’error com una oportunitat d’aprenentatge.

La mestra haurà de cuidar el vincle que es creï amb els seus tutoritzats, oferint-los un espai per comunicar-se tranquil·lament i amb confiança.”

Aquesta descripció defineix un rol molt concret de l’acompanyament que ha de fer cada mestra als seus alumnes per aconseguir que siguin ells mateixos els que arribin a establir els seus objectius, propòsits i instruments de seguiment, parlem clarament d’un canvi de mirada en l’acció tutorial.

Arribem a aquest punt amb la inquietud que genera implementar un instrument per primera vegada, no sabem quina serà la reacció dels alumnes quan ens trobem individualment per iniciar aquest treball tan personal, per tant, tampoc ens podem imaginar ben bé com haurem d’actuar. Tot i així tenim clar el nostre rol general i treballarem per implementar-lo amb èxit.

IMPLEMENTACIÓ

Després de mesos treballant en el desenvolupament del pla de millora i en el disseny del *pla personal d’avaluació* arriba el moment de posar en pràctica els nostres acords, iniciem el desenvolupament de la quarta fase del pla de millora. Aquest apartat presenta la implementació del *pla personal d’avaluació* i està organitzat en quatre subapartats: introducció del *pla personal d’avaluació* al grup classe, sessió inicial: redacció d’objectius i propòsits concrets, seguiment del *pla personal d’avaluació* i valoració de final de trimestre.

INTRODUCCIÓ DEL PLA PERSONAL D’AVALUACIÓ AL GRUP CLASSE

Abans d’iniciar les tutories individuals realitzem una sessió conjunta per tots els alumnes de primària durant la qual presentem el *pla personal d’avaluació*, també aprofitem aquest moment per demanar als alumnes que comencin a pensar quins són els aspectes que voldran millorar (objectius) de cada bloc.

La reacció dels alumnes davant la proposta és engrescadora, hi ha nens que expressen en veu alta aspectes a millorar (objectius), hi ha altres alumnes, els més petits, que fan comentaris divertits per falta de comprensió, finalment entre les explicacions de les mestres i els comentaris dels alumnes sembla que tots entenen el funcionament de l'instrument i els seus objectius principals.

SESSIÓ INICIAL: REDACCIÓ D'OBJECTIUS I PROPÒSITS CONCRETS - Fase de planificació, Pintrich (2000)

Totes les tutories comencen omplint la portada del pla (figura 2), les mestres aprofitem aquest moment per trencar el gel, cal tenir en compte que quan girem la portada entrarem en un espai molt íntim i personal.

EL PLA PERSONAL D'AVALUACIÓ D'EN/DE LA

ELS: A4
ANY: 2018-2019
TUTORIA: 2

ASPECTES PERSONALS
OBJECTIU: *Beure aigua les hores prescrites i a l'horari.*
PROPOSITS: *Consciència de les hores prescrites quan la necessito i quan deixo de beure. Deixar de beure a l'horari i a l'horari.*

COM APRENT
OBJECTIU: *Elaborar el concepte d'anglès.*
PROPOSITS: *Heig d'observar la manera com s'aprenen les paraules i com s'aprenen les paraules.*

GRANILLA DE SEGUIMENT: MILLORAR L'ESCRITURA EN ANGLÈS

S'ESCRIB B
DAVANT DE L I R
QUAN ALTERNA AMB UNA P EN LA MATEIXA FAMÍLIA DE PARAULES
DESPRÉS DE M

S'ESCRIB V
EN LES TERMINACIONS D'IMPERFET D'INDICATIUS DELS VERBS DE LA PRIMERA CONJUGACIÓ
QUAN ALTERNA AMB EL SO U EN UNA PARAULA DE LA MATEIXA FAMÍLIA
DESPRÉS DE N

ALTERNANÇA V/B
EN PARAULES QUE SONEN IGUAL PERÒ QUE TENEN SIGNIFICAT DIFERENT
EN ELS PSEUODERIVATS, QUE SÓN PARAULES CULTES QUE PROVENEN DIRECTAMENT DEL LLATÍ I NO PAS DEL PRIMITIU CATALÀ

CALENDARI DE SEGUIMENT

DILLUNS	DIMARTS	DIACRES	DIJOUS	DIVENDRES	DISS ABT E	DUM ENG E
	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

CALENDARI

DILLUNS	DIMARTS	DIACRES	DIJOUS	DIVENDRES	DIABTE	DUMENGE
	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

* Avaluació: VERB: Avaluació de la mestra; ELAU: Avaluació dels companys; LLA

Figura 2. Pla personal d'avaluació d'una alumna de quart de primària

En general no és espontani que els alumnes enfoquin la seva mirada cap a ells mateixos, les mestres, a través de preguntes i comentaris que busquen la reflexió dels alumnes intentem arribar a aquesta mirada introspectiva (figura 3). Amb la mirada introspectiva activada, que comporta l'activació del coneixement metacognitiu i de creences relatives a la persona Pintrich (2000), iniciem el procés de redacció dels objectius. Als alumnes els costa posar paraules als seus pensaments, en aquest moment les mestres els animem a parlar sense por (figura 3). Mica en mica augmenta la confiança en ells mateixos, perden la por a dir el que realment pensen i conjuntament trobem les

Un cop finalitzades les sessions individuals inicials, els alumnes s'emporten els plans personals a casa per presentar-los a les seves famílies. Les mestres hi adjuntem una carta introductòria per ajudar-los en la comprensió del pla i també per anunciar-los que durant la reunió que es farà amb cada família a l'inici del segon trimestre s'aprofitarà per parlar dels dubtes que puguin sorgir sobre el pla i que els alumnes no hagin pogut resoldre. En aquest mateix moment, els alumnes activen tots els propòsits per assolir o millorar els objectius plantejats.

SEGUIMENT DEL PLA PERSONAL D'AVALUACIÓ - Fase de monitorització o auto-observació i Fase de control i regulació Pintrich (2000)

Les accions i observacions acordades s'aniran realitzant al llarg del trimestre durant el qual s'haurà de fer un seguiment del *pla personal d'avaluació*. Al final de cada mes de classe, es farà una tutoria individual per avaluar i revisar els objectius plantejats. Durant aquesta tutoria, els alumnes i les mestres justificarem les nostres valoracions sobre cada objectiu amb el suport de la informació que ens proporcionin els instruments de seguiment elaborats a la sessió inicial i posats en pràctica al llarg del mes durant el qual els alumnes hauran d'activar la consciència cognitiva, emocional i conductual sobre l'execució de l'acció relacionada amb l'objectiu de millora i també el control sobre aquesta mateixa acció, Pintrich (2000). L'objectiu de l'ús de la informació que ens proporcionen aquests instruments és assegurar l'objectivitat de les valoracions aconseguint una avaluació que realment respongui a uns criteris d'avaluació directament observables.

Aquest també serà el moment per revisar si aquests instruments realment afavoreixen la millora i/o assoliment de l'objectiu concret, en el cas que no sigui així, serà el moment de modificar-los. Un cop fetes les valoracions a l'escola, els alumnes s'emportaran els plans personals a casa i faran l'avaluació amb les famílies.

VALORACIÓ DE FINAL DE TRIMESTRE - Fase de reflexió Pintrich (2000)

El cicle del pla s'acabarà amb una sessió individual d'avaluació al final del trimestre. L'objectiu d'aquesta avaluació serà fer una valoració final dels diferents objectius en relació als propòsits establerts. En aquest cas, els tres agents participants en el pla hauran de fer una petita redacció del grau de consecució de cada objectiu en relació als indicadors prèviament establerts. Hi haurà objectius que es podran donar per assolits i per tant tancats al final d'aquest trimestre, d'altres possiblement hauran de seguir vigents al *pla personal d'avaluació* del tercer trimestre.

SEGUIMENT DE LES MILLORES

Finalitzades aquestes sessions inicials ens asseiem per fer el seguiment de les dues primeres millores implementades, acció que tanca la quarta fase del pla de millora. Les sensacions generals són molt positives, els aspectes més destacables són:

La capacitat de tots els alumnes de plantejar-se els seus propis objectius i els propòsits que els ajudin a millorar-los o assolir-los i la motivació, implicació i bona disposició amb la que ho han fet.

L'aprofundiment de l'anàlisi personal que activa l'ús del *pla personal d'avaluació*, els alumnes posen paraules a pensaments i sensacions que fins ara només eren al seu cap i que ni s'havien plantejat

poder-los abordar, aquest fet afavoreix l'assoliment de les competències d'aprendre a aprendre i d'iniciativa i autonomia personal.

El clima de complicitat que es crea entre les mestres i els alumnes un cop els objectius i propòsits estan redactats pel fet de tenir un tema en comú tan personal.

Per altra banda també hi ha aspectes negatius o a millorar:

El temps que hem dedicat a les sessions inicials ha estat més del que havíem predit, creiem que la causa principal d'aquest fet és la inexperiència tant dels alumnes com de les mestres, pensem que de cara a pròximes implementacions, aquest temps es reduirà perquè els alumnes ja sabran activar des de l'inici la mirada introspectiva que hem comentat anteriorment i també hauran tingut temps per pensar en nous objectius i propòsits per assolir.

La complexitat dels objectius és un altre aspecte a destacar, està clar que un objectiu complex és exigent amb l'alumne i amb la mestra i per tant ens fa créixer i aprendre a tots, però en aquesta ocasió hi ha hagut algun objectiu sobre el qual no hem sigut capaces de concretar propòsits, tot i així estan redactats i hem demanat a les famílies que també ens ajudin a encaminar-los.

Un altre aspecte que hem resolt in situ ha estat la flexibilitat amb els alumnes més petits. Inicialment havíem pensat que com a mínim cada alumne es plantejaria un objectiu per bloc, després de la primera implementació amb una alumna de segon de primària vam veure que això seria gairebé impossible i vam decidir que els alumnes d'educació infantil només es plantejessin un objectiu del bloc que volguessin. També vam decidir que als dos primers cursos de primària, si algun alumne tenia dificultats per plantejar-se un objectiu sobre un bloc concret, no forçaríem la situació sinó que el deixàrem en blanc.

En aquest mateix document s'hi recull la valoració dels indicadors concretats a la tercera fase. Aquesta ens mostra que els objectius i propòsits plantejats són molt personalitzats i específics, però encara poden millorar aspectes com el format, l'observabilitat i avaluabletat i el fet que siguin objectius susceptibles d'acomplir-se en un termini curt de temps, implicant un repte abordable.

Tots aquests aspectes es tindran molt en compte en la pròxima implementació, per controlar-ne la seva evolució.

Per últim també cal destacar la gran ajuda que ens ha proporcionat la concreció de la implementació que vam realitzar a la tercera fase, haver parlat del que podia passar durant el desenvolupament de les diverses millores, haver elaborat un recull de preguntes i comentaris per guiar-nos en aquesta pràctica nova ha estat clau ja que ens ha permès actuar més relaxadament i en una mateixa direcció.

VALORACIÓ DEL PLA DE MILLORA I DE LA IMPLEMENTACIÓ DEL PLA PERSONAL D'AVUACIÓ

El disseny de la cinquena i última fase contempla la valoració del pla de millora i de la implementació del *pla personal d'avaluació* i està prevista pel final del curs 18-19, quan aquest instrument ja hagi tancat dos cicles complets. Com ja hem comentat anteriorment, aquesta avaluació ens servirà per poder valorar l'abast dels resultats, l'impacte d'aquests resultats i el grau de satisfacció dels agents

involucrats. Totes aquestes dades les utilitzarem per reajustar les millores i crear un full de ruta per pròximes implementacions.

- Recull de dades de les millores implementades: aquesta informació ens servirà per comprovar si les millores han estat implementades amb èxit. *Quants objectius ben redactats, realistes, personalitzats i específics ha sigut capaç de plantejar-se cada alumne? Quants propòsits ben redactats, realistes, personalitzats i específics ha sigut capaç de plantejar-se cada alumne? La valoració de quants dels objectius de cada alumne han millorat al final del trimestre?*
- Activitat *Manual thinking*² sobre l'impacte de les millores: Realitzarem una pluja d'idees amb una estratègia *Manual thinking* per recollir les idees del claustre sobre l'impacte global del procés de millora que hem viscut, les idees que generi aquesta estratègia les organitzarem en un mapa conceptual que ens mostrarà l'impacte del pla de millora a l'escola.
- Enquestes als agents participants (mestres, alumnes i famílies): aquestes ens serviran per comprovar el grau de satisfacció dels agents participants durant el procés d'introducció del pla (*Et va ajudar a entendre el pla personal d'avaluació la sessió de grup que vam fer a classe abans de començar-hi a treballar?*), durant el procés de redacció del pla (*T'has sentit acompanyat/da per la teva tutora?*), durant el procés de seguiment i avaluació del pla (*T'has sentit còmode amb els comentaris que t'ha fet la mestra sobre la teva evolució?*) i al final de pla (*Creus que el pla personal d'avaluació t'ha ajudat a millorar en els objectius plantejats?*).

Finalment, per tancar el pla haurem de dissenyar un nou full de ruta que ens guii durant un període de temps determinat tenint en compte totes les dades recollides en les diverses activitats de valoració. Per dissenyar aquest full de ruta respondrem a un seguit de preguntes ja recollides a l'ordre del dia de la sessió de tancament del pla de millora: *Cal seguir aplicant les millores introduïdes? Cal ampliar el bloc de com aprenc de manera que els alumnes es plantegin objectius per tots els àmbits d'aprenentatge? (com va proposar una mestra a l'inici del pla) Cal limitar els canvis introduïts a un grup d'alumnes en una franja d'edat concreta? Per quin motiu? Ara que ja hem tancat el pla de millora, quin seguiment creieu que n'hem de fer? Sessions de suport? Graella d'avaluació de les millores implementades per comptabilitzar si el pla personal d'avaluació és efectiu?*

Abans de tancar aquesta última sessió es repartirà a totes les participants al pla de millora un document d'avaluació d'aquest procés. La finalitat d'aquest document és recollir informació per poder millorar en la implementació de plans de millora futurs.

CONCLUSIONS

Les conclusions que us presentem a continuació responen als dos objectius marcats a l'inici de l'article: el desenvolupament del pla de millora i l'anàlisi del rol del mestre i l'alumne i les seves interaccions en la implementació del *pla personal d'avaluació*. També recull les dificultats que han aparegut al llarg d'aquest procés. I finalment una petita projecció de futur.

---

² Manual thinking és una eina que facilita el treball en equip en un format eficaç i amable per elaborar mapes visuals del pensament de grup.

Primerament, volem destacar que el desenvolupament del pla de millora ens ha ofert la possibilitat de realitzar un treball en equip molt ben estructurat a través de les fases que proposen Lago, Onrubia i Huguet et al. (2012). En el nostre cas concret, aquestes fases no han seguit un ordre estrictament cronològic, algunes s'han realitzat simultàniament i d'altres s'han reprès en algun moment per revisar-les i ajustar-les a les necessitats que teníem, aquesta flexibilitat ha enriquit considerablement el desenvolupament del nostre pla de millora.

Seguidament, volem remarcar que durant tot el procés de desenvolupament hem tingut en compte les dues dimensions de treball que planteja aquest enfocament, hem aconseguit crear i mantenir una relació de col·laboració i co-responsabilització entre totes les participants en el grup de treball i també hem assegurat l'avenç en la concreció dels canvis i millores introduïdes (Lago, Onrubia i Huguet et al. 2012). Les diferents fases del treball en equip ens ha portat a analitzar les nostres pràctiques, revisar creences i desenvolupar idees conjuntament a partir de la bibliografia seleccionada, dissenyar un instrument d'avaluació, acordar les diverses concrecions per apropar les nostres actuacions, compartir les inquietuds de la implementació i abordar-les col·laborativament, reflexionar sobre la importància del nostre rol i valorar conjuntament les nostres intervencions per poder-les millorar. Una gran quantitat de processos compartits que ens han ajudat a madurar com a claustre.

Volem puntualitzar també que l'instrument participatiu personalitzat d'avaluació que hem dissenyat i implementat durant el desenvolupament del pla de millora per potenciar la capacitat d'autoregulació dels alumnes ens ha ofert un espai d'ensenyament-aprenentatge dels àmbits d'aprendre a aprendre i d'iniciativa i autonomia personal, àmbits que actualment, en poques ocasions es treballen explícitament a les escoles.

Per altra banda, també volem destacar la importància de compartir aquest instrument amb les famílies, aquesta col·laboració ens permet treballar conjuntament per caminar cap al benestar dels nostres alumnes i també cap al desenvolupament de les seves competències socials i personals. Seria estrany abordar aquestes competències tan transversals sense tenir-los en compte.

El model d'acompanyament que hem dissenyat per implementar aquest instrument, un model pròxim, respectuós, ajustat i relaxat, on el silenci hi és molt present, afavoreix clarament el desenvolupament de la presa de consciència i de la presa de decisions dels alumnes. A mesura que avançàvem en el desenvolupament del pla de millora ens vam adonar que aquest model d'acompanyament tan conscient i específic era la clau de l'èxit d'aquest pla.

Però durant el desenvolupament del pla de millora també han aparegut elements que han dificultat el procés, tots ells han estat gestionats i reconduïts pel grup de treball aconseguint un equilibri que ens ha permès superar-les i assolir els nostres propòsits.

La poca implicació inicial de les participants del grup de treball ha estat una d'aquestes dificultats que s'ha anat reconduint a mesura que avançava el pla de millora i ens acostàvem al moment de la implementació, els motius d'aquesta desmotivació inicial estan justificats. Per començar la coordinadora del grup portava mesos estudiant el funcionament d'un pla de millora en el moment de la posada en marxa del pla fet que la feia estar molt connectada amb el procés, en canvi les altres

mestres era la primera experiència que hi tenien, el punt de partida de les dues parts era molt distant. Per altra banda, les característiques de l'escola i el rol de cada mestra en ella tampoc no afavorien aquesta implicació, la totalitat del claustre participa en el pla de millora com també participa en totes les altres activitats, formacions, reunions... que es fan a l'escola, això obliga a totes les mestres a tenir molts fronts oberts sense la possibilitat de crear comissions o departaments. També cal tenir en compte que inicialment, el pla de millora té un enfocament força teòric, aquesta desconexió inicial de la pràctica diària tampoc no va facilitar aquest primer moment, amb el ritme frenètic del dia a dia a l'escola costava veure el lligam entre la feina diària i la proposta de la coordinadora.

La manca de temps per a gestionar el pla ha estat una altra dificultat a destacar. Tot i haver creat un calendari de reunions molt específic, no sempre s'han pogut realitzar aquestes trobades presencialment, per sort, totes les mestres estem connectades online i aquesta eina ens ha ajudat a avançar el pla quan sorgien imprevistos, com visites d'inspecció per avaluar una mestra interina en pràctiques, visites de l'EAP fora de calendari, reunions amb l'Ajuntament, reunions de pares...

Per acabar amb les dificultats, també volem parlar del temps que hem dedicat a les sessions inicials de la implementació del *pla personal d'avaluació* amb els alumnes, molt per sobre del que havíem previst. Aquest fet ens ha obligat a allargar el període de trobades inicials. Pensem que el motiu d'aquesta dificultat rau en la inexperiència tant dels alumnes com de les mestres. Hem dedicat molta estona a arribar a una mirada introspectiva, hem de tenir en compte que parlem d'alumnes d'educació infantil i primària, i també que per l'enfocament del disseny de l'instrument que hem utilitzat ens plantejàvem acompanyar als alumnes a arribar a aquesta mirada per ells mateixos. En pròximes implementacions supervisarem si el temps d'aquestes trobades inicials es redueix.

Tanquem aquest article a la meitat de la quarta fase del pla de millora. El nostre objectiu a curt termini és tancar el cicle del *pla personal d'avaluació* i posteriorment realitzar la cinquena fase del pla de millora per poder avaluar les millores implementades i valorar l'abast dels resultats, l'impacte d'aquests resultats i el grau de satisfacció dels agents involucrats. Amb aquestes dades a la mà ens podrem plantejar les modificacions i ajustos necessaris i marcar uns objectius a més llarg termini.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES:

- Abar, B., i Loken, E. (2010). Self-regulated learning and self-directed study in a pre-college sample. *Learning and Individual Differences*, 20, 25–29. Consulta 03/01/2016. Disponible a: <http://0-www.sciencedirect.com.catalog.uoc.edu/science/article/pii/S104160800900065X>
- Azevedo, R.; Moos, D.; Johnson, A. i Chauncey, A. (2010). Measuring cognitive and metacognitive regulatory processes during hypermedia learning: Issues and challenges. *Educational Psychologist*, 45, 210 –223. Consulta 05/01/2016. Disponible a: <http://0-www.tandfonline.com.catalog.uoc.edu/doi/full/10.1080/00461520.2010.515934#abstract>
- Boekaerts, M.; Pintrich, P. i Zeidner, M. (2000). *Handbook of self-regulation*. San Diego, CA: Academic.

- Coll, C.; Rochera, M. J.; Mayordomo, R. i Naranjo, M. (2008). La evaluación continuada como instrumento para el ajuste de la ayuda pedagógica y la enseñanza de competencias de autorregulación. *Cuadernos de docencia Universitaria*. Barcelona: ICE.
- Coll, C.; Rochera, M. J.; Mayordomo, R. i Naranjo, M. (2011). La evaluación continuada como instrumento para el ajuste de la ayuda pedagógica y la enseñanza de competencias de autorregulación. *Cuadernos de pedagogía Universitaria*, 8(15), 14-20.
- De la Fuente, J., Pichardo, M.C., Justicia, F. i García Berben A. (2008). Enfoques de aprendizaje, autorregulación y rendimiento en tres universidades europeas. *Psicothema*, 20(4), 705-711.
- Dignath, C., i Büttner, G. (2008). Components of fostering selfregulated learning among students. A meta-analysis on intervention studies at primary and secondary school level. *Metacognition and Learning*, 3, 231-264. Consulta 07/01/2016. Disponible a: <http://0-search.proquest.com.cataleg.uoc.edu/docview/219915434?pq-origsite=summon>
- Dignath, C., Büttner, G., i Langfeldt, H. (2008). How can primary school students learn self-regulated learning strategies most effectively? A meta-analysis on self-regulation training programmes. *Educational Research Review*, 3(2), 101-129. Consulta 07/01/2016. Disponible a: <http://0-www.sciencedirect.com.cataleg.uoc.edu/science/article/pii/S1747938X08000080>
- Direcció General d'Educació Infantil i Primària. *L'alumne com a protagonista del seu aprenentatge*. (2016). Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària. Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. (p.31-36)
- Efklides, A. (2011). Interactions of metacognition with motivation and affect in self-regulated learning: The MASRL model. *Educational Psychologist*, 46(1), 6-25. Consulta 03/01/2016. Disponible a: <http://0-www.tandfonline.com.cataleg.uoc.edu/doi/full/10.1080/00461520.2011.538645>
- García, M. (2012). La autorregulación académica como variable explicativa de los procesos de aprendizaje universitario. *Profesorado. Revista de currículum y formación del profesorado*, 16(1), 203-221. Consulta 30/12/2015. Disponible a: <http://www.ugr.es/~recfpro/rev161ART12.pdf>
- Greene, J. i Azevedo, R. (2010). The measurement of learners' self-regulated cognitive and metacognitive processes while using computer-based learning environments. *Educational Psychologist*, 45, 203-209. Consulta 09/01/2016. Disponible a: <http://0-www.tandfonline.com.cataleg.uoc.edu/doi/full/10.1080/00461520.2010.515935#abstract>
- Hadji, CH. (1992). *L'évaluation des actions éducatives*. Paris: Presses Universitaires de France.
- Heikkilä, A., i Lonka, K. (2006). Studying in higher education: Students' approaches to learning, self-regulation, and cognitive strategies. *Studies in Higher Education*, 31, 99-117. Consulta 08/01/2016. Disponible a: <http://0-www.tandfonline.com.cataleg.uoc.edu/doi/abs/10.1080/03075070500392433#.VpKVfFnhDIU>
- Jiménez, V. (2012). L'avaluació en contextos educatius d'aprenentatge cooperatiu on s'implementa el Programa CA/AC: cooperar per aprendre, aprendre a cooperar. Tesi Doctoral. Universitat de Vic. `file:///Users/eva/Downloads/tesdoc_a2016_jimenez_veronica_avaluacio_contextos%20(2).pdf`
- Lago, J. R.; Onrubia, J. i Huguet, T. (2012). (Coords). Assessorament per la millora de les pràctiques educatives. Instrument de suport per l'assessorament. Consulta 07/02/2016.

Disponible a: <http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0086/d0305f5f-549d-4af2-9561-39bd0329bfe0/Assessorament-millora-practiques.pdf>

- Martín, M. E.; Bueno, J. A. i Ramírez, M. C. (2010). Evaluación del aprendizaje autorregulado en estudiantes de bachillerato mexicanos. *Aula Abierta*, 38(1), 59-70. Consulta 03/01/2016. Disponible a: <file:///C:/Users/Vero/Downloads/DialnetEvaluacionDelAprendizajeAutorreguladoEnEstudiantes-3214240.pdf>
- Mauri, T.; Colomina, R.; Martínez, C. i Rieradevall, M. (2009). La adquisición de las competencias de autorregulación. Análisis de su concepción y aprendizaje en diferentes estudios universitarios. *REIRE: Revista d'Innovació i Recerca en Educació*, 2, 33-60. Consulta 06/01/2016. Disponible a: <http://www.raco.cat/index.php/REIRE>
- Mauri, T. i Miras, M. (1996). *L'avaluació en el centre escolar*. Barcelona: Graó.
- Naranjo, M. (2005). *L'avaluació dels alumnes amb dificultats d'aprenentatge de les matemàtiques a l'ESO: programes avaluatius i usos de l'avaluació*. Tesis Doctoral no publicada. Universitat de Barcelona. Consulta 18/10/2013. Disponible a: http://www.tdx.cat/bitstream/handle/10803/2644/tesi_doctoral_Milagros_Naranjo.pdf?sequence=1
- Nunziati, G. (1990). Pour construire un dispositif d'évaluation d'apprentissage. *Cahiers Pédagogiques*, 280, 47-64.
- Núñez, J., Solano, P., González-Pienda, J. i Rosário, P. (2006). El aprendizaje autorregulado como medio y meta de la educación. *Papeles del Psicólogo*, 27(3), 139-146. Consulta 04/01/2016. Disponible a: <http://www.redalyc.org/pdf/778/77827303.pdf>
- Pintrich, P.R. (2000). The role of goal orientation in self-regulated learning. A Boekaerts, M., Pintrich, P.R i Zeidner, M. (Eds.). *Handbook of self-regulation*. San Diego, CA: Academic Press.
- Pintrich, P.R. (2004). A Conceptual Framework for Assessing Motivation and Self-Regulated Learning in College Students. *Educational Psychology Review*, 16(4), 385-407. Consulta 03/01/2015. Disponible a: <http://0-link.springer.com.cataleg.uoc.edu/article/10.1007%2Fs10648-004-0006-x>
- Pintrich, P.; Wolters, C. i Baxter, G. P. (2000). Assessing metacognition and self-regulated learning. A G. Schraw i J. C. Ampara (Eds.). *Issues in the measurement of metacognition* (pp. 43-97). Lincoln: Buros Institute of Mental Measurements.
- Sanmartí, N. (2010). *Avaluar per aprendre. L'avaluació per millorar aprenentatges de l'alumnat en el marc del currículum per competències*. Departament d'ensenyament. Capítols 2 i 3 (p.5-34).
- Schunk, D. (2001). Social cognitive theory and self-regulated learning. A B. J. Zimmerman i D. H. Schunk (Eds.). *Selfregulated learning and academic achievement. Theoretical perspectives* (pp. 125-151). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Winne, P. (2010). Improving measurements of self-regulated learning. *Educational Psychologist*, 45, 267-276. Consulta 05/01/2016. Disponible a: <http://0-www.tandfonline.com.cataleg.uoc.edu/doi/full/10.1080/00461520.2010.517150>
- Zimmerman, B. (2000). Attaining self-regulation: A social cognitive perspective. A M. Boekaerts, P. R. Pintrich i M. Zeidner (Eds.). *Handbook of self-regulation* (pp. 13-40). San Diego, California: Academic Press.

- Zimmerman, B.J. (2002). Becoming a self-regulated learner: an overview. *Theory Into Practice*, 41(2), 64-70. Consulta 02/01/2016. Disponible a: http://0-www.tandfonline.com.catalog.uoc.edu/doi/abs/10.1207/s15430421tip4102_2
- Zimmerman, B. (2008). Goal setting: A key proactive source of academic self-regulation. A D. H. Schunk i B. J. Zimmerman (Eds.). *Motivation and self-regulated learning. Theory, research and applications* (pp. 267-295). New York: Lawrence Erlbaum Associates.
- Zimmerman, B. (2011). Motivational sources and outcomes of self-regulated learning and performance. A B. J. Zimmerman i D. H. Schunk (Eds.). *Handbook of self-regulation of learning and performance* (pp. 49-64). New York: Routledge.
- Zusho, A., Pintrich, P. i Coppola, B. (2003). Skill and Will: The Role of Motivation and Cognition in the Learning of College Chemistry. *International Journal of Science Education*, 25 (9), 1081-1094. Consulta 10/01/2016. Disponible a: <http://www-personal.umich.edu/~bcoppola/publications/49.%20Zusho%20PAPER.pdf>

MATERIAL PROPORCIONAT PEL PROFESSORAT DEL MÀSTER UNIVERSITARI EN MILLORA DELS ENSENYAMENTS D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA:

- UVic-UOC (2017). *El pla personal*. [Vídeo]. Escola Virolai (Barcelona).
- UVic-UOC (2017). *Pla personal de l'Aina*. [Vídeo]. Escola Virolai (Barcelona).
- UVic-UOC (2017). *Pla personal del Guillem*. [Vídeo]. Escola Virolai (Barcelona).
- UVic-UOC (2017). *Pla personal 1 i Pla personal 2. [Exemples]*. Escola Virolai (Barcelona).